

KĖDAINIŲ „RYTO“ PAGRINDINĖS MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

IŽANGA

Vizito laikas – 2012 m. gruodžio 3–7 d.

Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.

Išorės vertintojų komanda:

Alma Finagėjevienė – vadovaujančioji vertintoja; **Rita Suchockienė, Rima Kazlauskienė, Virginija Giedraitienė, Inga Navickienė, Eglė Urbonienė, Nerija Baltrėnienė.**

Išorės vertintojai stebėjo 150 pamokų, iš jų – 13 neformaliojo švietimo bei kitų veiklų. Vizito metu buvo gilnamasi į mokinių, mokytojų veiklą pamokose, mokyklos vadovų ir aptarnaujančio personalo veiklą, jie stebėti natūralioje aplinkoje. Kalbėtasi su mokyklos vadovais, mokytojais, mokiniais, Mokyklos tarybos, Vaiko gerovės komisijos, Metodinės tarybos, Mokinių tarybos, įsivertinimo grupės atstovais, kitais bendruomenės nariais; analizuoti mokyklos veiklos, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentai, mokinių darbų sąsiuviniai, mokyklos mokinių ir jų tėvų nuomonės apie mokyklos veiklą tyrimo statistinė ataskaita.

MOKYKLOS KONTEKSTAS

Nuo 1980 iki 2012 metų tai buvo vidurinė mokykla, o nuo šių mokslo metų pradžios, įgyvendinant Kėdainių mokyklų tinklo pertvarkos planą, mokykla tapo pagrindine. Mokykla įsikūrusi Pavasario gatvėje, nuo miesto centro į vakarus. Į šiaurę, rytus ir pietus mokyklą supa individualūs gyvenamieji namai, netoli prie mokyklos yra Gegučių parkas.

Šiuo metu mokykloje mokosi 904 mokiniai (34 klasių komplektai, devintų ir dešimtų klasių mokinių yra tik po vieną komplektą), dirba 65 mokytojai. Mokinių skaičius mokykloje mažėja nedaug: per dešimtmetį sumažėjo 8 proc. mokinių (rajone – 36 proc.). Mokykloje mokosi ne tik Kėdainių miesto vaikai, bet ir 155 mokiniai iš rajono. Mokyklos mokinių šeimų socialinė padėtis yra vidutinė: iš 755 šeimų 172 yra socialiai remtinos (tai sudaro 23 proc. visų šeimų). Nemokamai maitinami 27 proc. visų mokyklos mokinių. Švietimo pagalbos gavėjų sąrašė yra 97 mokiniai. 33 mokinių specialieji ugdymosi poreikiai vertinti Kėdainių švietimo pagalbos tarnyboje.

Mokyklos pedagogai didelį dėmesį skiria kvalifikacijos tobulinimui. Tradicinėmis tapusios mokyklos bendruomenės konferencijos: mokytojai dalijasi darbo patirtimi apie mokinių meninį, technologinį ugdymą, užsienio kalbų mokymą. Geografijos mokytojos ekspertės iniciatyva surengta 13 respublikinių konferencijų „Gamta ir mes“. Pradinio ugdymo mokytojos organizuoja ir dalijasi patirtimi rajoninėse bei respublikinėse konferencijose: „Sėkmingo kelio link“, „Ugdymas orientuotas į kompetencijas“. Pradinio ugdymo mokytoja ekspertė per pastaruosius trejus metus parengė spaudai dešimt leidinių, vedė seminarus respublikos bei rajono mokytojams. Biologijos mokytoja metodininkė, dalyvaudama respublikiniame projekte „Specialiųjų mokymo priemonių rengimas“, vyko į tarptautinį seminarą Didžiojoje Britanijoje, įgijo specialiųjų mokymo priemonių vertintojo kompetenciją. Biologijos vyresnioji mokytoja yra mokytojo knygos „Biologija 9 klasei“ bendraautorė, skaitmeninio turinio ir jo naudojimo scenarijaus pamokose autorė. Geografijos mokytoja ekspertė „Šviesos“ leidyklos prašymu išanalizavo ir įvertino 6 klasės geografijos vadovėlį bei pratybų sąsiuvinį, paskelbė metodines rekomendacijas. Lietuvių kalbos mokytoja magistrė skelbia savo straipsnius „Gimtojo žodžio“ žurnale, skaito pranešimus įvairiose konferencijose. Per pastaruosius trejus metus du mokyklos mokytojai yra pelnę rajono Metų mokytojo vardą.

Mokomieji kabinetai Kėdainių „Ryto“ pagrindinėje mokykloje yra pakankamai gerai aprūpinti kompiuterine informacine technika, mokiniai gali naudotis 77 kompiuteriais, spartusis internetas veikia 40 ugdymui skirtų patalpų.

Mokinio krepšelio lėšos 2011 m. sudarė 3 589,1 tūkst. Lt, o 2012 m. – 3 408,4 tūkst. Lt. Mokinio krepšelis minimaliai užtikrina ugdymo proceso organizavimą. Pedagogų darbo užmokesčiui taikomas tarifinio atlygio koeficiento vidurkis, už vadovavimą klasei skiriamos 5 val.

Gerokai mažėja finansavimas iš rajono biudžeto (Savivaldybės biudžeto skiriamas finansavimas nuo 2010 m. sumažintas 106 tūkst. Lt). Mokykla gauna papildomų lėšų dalyvaudama šalies ir tarptautiniuose projektuose, papildo savo biudžetą specialiosiomis lėšomis ir gauta parama.

STIPRIEJI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Tapatumo jausmas ir tradicijos (1.1.3, 1.1.2 – 3 lygis).

Dauguma bendruomenės narių didžiuojasi savo mokykla ir tapatinasi su ja. Mokinių tėvai, globėjai renka šią mokyklą savo vaikams kaip pakankamai saugią, jaukią, garantuojančią tinkamą išsilavinimą įstaigą, pasitiki čia dirbančiais mokytojais. Mokiniai didžiuodamiesi kalba apie savo mokyklą ir jos mokytojus, išskirdami mokykloje vyraujančius gerus santykius, suteikiamas visiems lygias galimybes asmens tobulėjimui bei saviraiškai. Personalas noriai pasakoja, kaip atstovauja savo mokyklai, mielai skleidžia savo mokyklos patirtį rajono ir šalies mokytojams. Mokinių iniciatyva mokykloje atsiranda nauji renginiai, formuojasi naujos tradicijos, tėvų klubo nariai inicijuoja ir aktyviai dalyvauja įvairiose veiklose. Mokyklos bendruomenės nariai savo pasiūlymus teikia mokyklos interneto svetainėje, mokyklos koridoriuje esančioje „Pasiūlyimų dėžutėje“. Beveik visi mokiniai dėvi uniformas, dauguma segi ženklelius. Direktorius jau 10 metų visus mokyklos kasdieninės veiklos įvykius fiksuoja Kronikoje. Mokykloje kuriamos ir puoselėjamos tradicijos kryptingai siejamos su mokyklos ir krašto istorija. Mokyklos jubiliejai įprasminami proginiiais leidiniais, kaupiamos nuotraukos ir kita vaizdinė medžiaga; interneto laikraštyje pateikiama informacija apie renginius, viešinama mokinių kūryba. Mokykloje kuriamos ir puoselėjamos tradicijos yra kūrybiška priemonė vertybinėms nuostatomis formuoti, bendruomeniškumui ugdyti.

2. Klasių mikroklimatas (1.1.6 – 3 lygis).

Mokyklos klasių mikroklimatas geras, palankus mokymuisi. 80 proc. mokinių teigia, kad bendraklasiai nesišaipto iš tų, kurie nori gerai mokytis; 64,2 proc. tėvų yra įsitikinę, kad jų vaikas saugus mokykloje; 97,8 proc. tėvų atsakė, kad yra patenkinti, jog vaikas mokosi būtent šioje mokykloje. Daugumoje pamokų mokinių ir mokytojų tarpusavio santykiai yra geri: mokytojai vaikus gerai pažįsta, yra išklausiama ir gerbiama daugumos mokinių nuomonė. Iš 150 stebėtų pamokų – 43 pamokose užfiksuoti puikūs, 75 – pamokose geri bei pagarbūs mokinių ir mokytojo tarpusavio santykiai, 31 pamokoje – patenkinami, 1 pamokoje – prasti. Daugumoje stebėtų pamokų mokiniai drausmingi. Klasės mikroklimatu pakankamai kryptingai rūpinasi klasių auklėtojai. Mokinių fizinis ir emocinis saugumas klasėje skatina daugumos mokinių mokymosi motyvaciją, padeda ugdytis vertybines nuostatas.

3. Mokykla kaip besimokanti organizacija (1.2.3 – 3 lygis).

Mokykloje dirba kvalifikuoti, savo kompetencijų tobulinimu besirūpinantys darbuotojai. Mokykla vykdo inovatyvią veiklos sklaidą: mokytojai organizuoja seminarus, skaito paskaitas, rodo atviras pamokas ne tik miesto ir rajono, bet ir šalies pedagogams, dalijasi gerąja darbo patirtimi. Kiekvienas turi galimybę tobulėti pagal savo poreikius. Jau 13 metų mokykloje organizuojama respublikinė mokinių ir mokytojų konferencija, kurioje dalyvauja ne tik šios mokyklos mokytojai ir mokiniai, bet atvyksta pedagogai iš kitų Lietuvos mokyklų, vyksta tradicinė mokyklos bendruomenės konferencija, kurioje supažindinama su mokyklos veiklos sritimis ir mokinių pasiekimais. Metodinė taryba yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartį su Kėdainių Šviesiosios ir „Atžalyno“ gimnazijų, „Aušros“ vidurinės mokyklos metodinėmis tarybomis, tikslas – dalytis gerąja darbo patirtimi. Mokytojų skaitykloje yra kaupiami mokytojų darbui reikalingi norminiai dokumentai, metodinė medžiaga dalykų mokytojams, mokytojų parengtos įvairios metodinės ir projektinės veiklos organizavimo rekomendacijos, švietimo darbą reglamentuojantys dokumentai. Nuolat skiriama lėšų modernioms mokymosi priemonėms įsigyti. Kryptingas mokyklos, kaip besimokančios organizacijos, pažangos siekis yra stiprusis mokyklos veiklos aspektas.

4. Neformalusis švietimas, kiti pasiekimai (2.1.5, 3.2.2 – 3 lygis).

Neformalusis švietimas organizuojamas vadovaujantis demokratiškumo, savanoriškumo, aktualumo, principais. Ypatingas dėmesys skiriamas meniniam ugdymui. Pradinėse klasėse pagal parengtą ir mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintą kryptingo meninio ugdymo programą

organizuojamas kryptingas meninis ugdymas. Įstaigoje veikia 39 būreliai. Iš jų net 56 proc. būrelių yra meninės pakraipos, o 26 proc. – sportinės. Dauguma mokinių (81,2 proc.) ir tėvų (71,4 proc.) patenkinti būrelių veikla. Kiekvienais metais yra atliekamas būrelių paklausos aptarimas, atsižvelgiant į jo rezultatus – plečiama neformalaus švietimo pasiūla. Būrelių pasiūlos formavimas pakankamai lankstus: esant poreikiui, ieškoma galimybių naujiems būreliams atsirasti, o populiarumą praradusių būrelių veikla nutraukiama. Mokinius su būrelių programomis supažindina būrelių vadovai, būrelių pasiūla skelbiama per dalykų pamokas ir III aukšto stende. Vertinimo metu stebėti aštuoni neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimai. Per šias veiklas mokiniai dažniausiai buvo motyvuoti, dauguma jų aktyviai bendradarbiavo tarpusavyje ir su mokytojais, organizuojama veikla jiems buvo aktuali ir įdomi.

Gerai vertinami mokinių pasiekimai rajono olimpiadose, konkursuose, varžybose, projektuose. Mokykla skatina mokinius dalyvauti olimpiadose, įvairiuose konkursuose, varžybose, projektuose, taip sudarydama galimybes gerinti individualius mokinių mokymosi pasiekimus, plėsti pažintiniam ir kultūriniam akiračiui, ugdyti pasitikėjimą savimi. Dauguma Kėdainių „Ryto“ pagrindinės mokyklos mokinių aktyviai dalyvauja visuomeninėje, socialinėje ir kitose veiklose. Geri mokinių pasiekimai rajono olimpiadose, įvairiuose konkursuose, sportinėse varžybose yra stiprusis mokyklos veiklos rodiklis, kuris sąlygoja tinkamą asmens kompetencijų ugdymąsi.

5. Mokymo ir gyvenimo ryšys pamokose (2.3.2 – 3 lygis).

Mokymo ir gyvenimo ryšys vertinamas gerai. Sveikintina, jog daugumoje stebėtų pamokų mokymas sietas su mokinių interesais, poreikiais, gyvenimo praktika ar aplinka (savo gimtojo miesto, aplinkos, šalies pažinimu; mokslo, sporto, švenčių, renginių aktualijomis ir kt.). Aiškinant ir atliekant užduotis dažnai naudotasi mokinių patirtimi, ugdyti gebėjimai, orientuoti į galimybę pritaikyti įgytas žinias. Tikslingai su gyvenimu ir praktika susietos užduotys skirtos technologijų ((1 gr.) 7a kl., IT 10a kl.), istorijos (6c kl., 8e kl.), vokiečių k. (6a kl.), rusų k. ((1 gr.) 7a kl.), biologijos (10a kl., 8c kl.), geografijos (6e kl.), matematikos (2c kl., 4b kl., 5a kl.), anglų k. ((2 gr.) 5c kl., (1,2 gr.) 3a kl., (1 gr.) 7f kl.), dailės (6d kl.), chemijos (8a kl., 9a kl.), pasaulio pažinimo (1c kl., 4c kl.), žmogaus saugos (6d kl.), etikos (7d kl.), etnokultūros (7f kl.) bei kitose pamokose.

6. Mokymosi motyvacija (2.4.1 – 3 lygis).

Daugumoje stebėtų pamokų mokiniai nebijojo klausti, pasitikslinti, suklysti, prisiėmė atsakomybę už savo mokymąsi, aktyviai įsijungė į mokytojų organizuojamas veiklas pamokoje, buvo motyvuoti, jei jų aktyvumui buvo sudaromos galimybės, taikomi tinkami mokymo būdai bei metodai. Tinkamas mokinių motyvavimas, jų įtraukimas į įdomią aktyvią veiklą buvo pastebėtas matematikos (1c kl., 3a kl., 5d kl., 6a kl., 6b kl., 8d kl., 7a kl.), muzikos (8d kl., 7a kl.), anglų k. ((1 gr.) 7f kl., (2 gr.) 6d kl.), rusų k. (6a kl.), istorijos (5d kl., 6c kl., 7a kl.), jaunių choro (6–8 kl.), IT (6c kl., 10a kl.), logopedo pratybų (1P), fizikos (7a kl.), šiuolaikinio šokio (3–5 kl.), anglų k. ((2 gr.) 5c kl., (1 gr.) 3a kl., (1 gr.) 2c kl., (1 gr.) 8d kl., (1 gr.) 7f kl., (2 gr.) 6d kl.), kūno kultūros (8b kl.), lietuvių k. (1b kl., 2b kl., 7e kl., 6b kl., 8e kl., 7b kl., 4a kl.), geografijos (9a kl.), pasaulio pažinimo (1c kl.), technologijų (6d kl.) ir kitose pamokose. Pastebėta, kad dauguma mokinių buvo pasiruošę pamokoms, t.y. turėjo reikiamas mokymosi priemones, atliko mokytojo nurodytas užduotis.

7. Bendroji rūpinimosi mokiniais politika (4.1.1 – 3 lygis).

Rūpinimasis mokiniais šioje mokykloje yra paveikus, aiškus ir padedantis mokiniams. Mokykloje dirbantys specialistai, mokytojai, ypač klasių auklėtojai (90,1 proc. mokinių džiaugiasi, kad auklėtoja(s) rūpinasi klase), atsakingai rūpinasi mokiniais, stengiasi apsaugoti juos nuo prievartos, nusikalstamumo ir žalingų įpročių. Tinkamai užtikrinamas mokinių saugumas pertraukų metu efektyviai budint mokytojams koridoriuose, filmuojant video kameroms, užrakinant lauko duris. Psichologinę, socialinę ir pedagoginę pagalbą teikiantys specialistai atsakingai pasidaliję pareigomis, nedelsdami reaguoja, gavę informaciją apie mokinių poreikių tenkinimą. Mokinių poreikiai nustatomi ne tik tarpusavio komunikavimo pagalba, bet ir atliekant įvairaus pobūdžio tyrimus. Tai ypač paveiku ir padeda numatyti skirtingas pagalbos priemones. Tikslingai vykdoma prevencinė veikla įtraukia visą mokyklos bendruomenę – taip mokykloje stengiamasi sudaryti visas sąlygas mokinių gerovei. Bendroji rūpinimosi mokiniais politika užtikrina mokinių saugumą ir gerą savijautą mokykloje.

8. Pagalbos mokiniui specialistų veikla (4.2.2, 4.2.3 – 3 lygis).

Psichologinė ir socialinė pagalba mokykloje paveiki, tinkamai identifikuojamos ir sprendžiamos mokinių psichologinės bei socialinės problemos. Tikslingai dirbama su probleminėmis šeimomis, rizikos grupės mokiniais, turinčiais psichologinių problemų. Juntama darni specialistų komandos veikla, visapusiškai padedanti spręsti mokinių problemas (pedagogines, psichologines ir socialines) bei užkertanti kelią galimiems neigiamiems socialiniams veiksniams. Psichologė kasmet atlieka įvairius tyrimus, kurių rezultatai tikslingai išanalizuoti, apibendrintos išvados pateiktos mokytojams, tėvams. Teikiant socialinę pagalbą, mokiniai, turinys socialinės adaptacijos problemų ar socialinių poreikių, atsakingai priskiriami tikslinėms rizikos grupėms. Lanksčiai dirbama su visų tikslinių grupių mokiniais. Mokykloje taip pat vykdoma atsakingai suplanuota ir įvairi prevencinė veikla, kurią įgyvendina klasių auklėtojai, specialistai; tai integruojama į mokomuosius dalykus. Teikiamos socialinės pagalbos metodai ir būdai įvairūs, priemonės dažniausiai prasmingos ir derančios su kitomis pagalbos priemonėmis.

9. Vadovavimo stilius (5.3 – 3 lygis).

Vadovavimo stilius vertinamas gerai, turi savitų bruožų, valdymo demokratiškumas – savitas ir paveikus. Tai yra vieni iš stipriųjų mokyklos veiklos aspektų. Įstaigai vadovauja kvalifikuoti, įsipareigoję, kompetentingi vadovai. Santykiai su mokyklos darbuotojais, mokiniais, jų tėvais grindžiami pagarba, pasitikėjimu, savitarpio supratimu. Įstaigos bendruomenė puoselėja toleranciją ir palaiko demokratišką vadovavimo stilių. Vadovai paveikiai skatina darbuotojų iniciatyvas, dalyvavimą tobulinant įstaigos veiklą, burdami darbo grupes (komandas), paskirsto ir palaiko jų atsakomybę. Valdymo demokratiškumas palaikomas ir plėtojant savivaldą: mokykloje veikia Mokyklos taryba, Mokytojų taryba, Mokinių taryba, Metodinė taryba, Tėvų klubas. Šios savivaldos institucijos teikia pasiūlymus įstaigos vadovams, padeda spręsti išskylančias problemas.

Išorės vertintojai pastebėjo ir fiksavo tobulėti skatinančią, pasitikėjimą ugdančią ir paramą reiškiančią lyderystę siekiant įstaigos tikslų. Mokyklos vadovų santykiai su darbuotojais, mokiniais ir jų tėvais bei visa bendruomene grindžiami pagarba, savitarpio supratimu bei pasitikėjimu. Sprendimai priimami kolegialiai, gebama išklaustyti, nukreipti ir iš dalies deleguoti įpareigojimus, įvairioms veikloms atlikti sudaromos trumpalaikės darbo grupės, įtraukiančios mokytojus, mokinius, tėvelius ir kitus bendruomenės narius. Bendruomenė palankiai vertina vadovų pastangas rūpintis mokykla, telkti kolektyvą, juos gerbia ir jais pasitiki. Metodinės tarybos ir Mokinių tarybos atstovai lyderiais nurodė daugelį čia dirbančių kolegų, mokytojų, kurie yra geri savo dalyko specialistai, profesionaliai rūpinasi mokinių ugdymu, palaiko ir remia mokinių iniciatyvas.

10. Personalo valdymas (5.4 – 3 lygis).

Mokykloje dirba optimalus reikiama išsilavinimą ir tinkamą kvalifikaciją turinčių mokytojų, pagalbos mokiniui ir mokytojui specialistų bei kitų darbuotojų skaičius. Mokytojų ir aptarnaujančio personalo kaita nedidelė. Mokykloje pagarbiai bendraujama su mokytojais, pagalbos mokiniui ir mokytojui specialistais, aptarnaujančiu personalu, kryptingai sudaromos sąlygos jiems tobulinti kvalifikaciją. Kvalifikacijos tobulinimas organizuojamas dviem – individualių tobulėjimo poreikių tenkinimo, asmeninių kompetencijų ugdymo bei visos mokytojų bendruomenės mokymo – kryptimis. Kvalifikacijos tobulinimo prioritetai nustatomi atsižvelgiant į metų veiklos plane išsikeltus tikslus, Metodinės tarybos ir metodinių grupių siūlymus, stebėtų pamokų rezultatus. Per pastaruosius dvejus metus daugiausia dėmesio mokant ne tik mokytojus, bet ir kitus mokyklos bendruomenės narius, skirta veiklos planavimui, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimui, pamokos kokybės gerinimui bei pagalbos mokiniui užtikrinimui. Darbuotojai ir mokiniai mokykloje skatinami kūrybiškai ir kryptingai, taikant moralinę ir finansinę formas. Dėkojama direktoriaus padėkos raštais, viešai pagiriant, sveikinant asmeninių švenčių proga.

TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Mokymo nuostatos ir būdai (2.3.1 – 2 lygis).

Mokymo nuostatos ir būdai vertinami vidutiniškai. Dalyje stebėtų pamokų mokomoji veikla buvo nukreipta į žinių perteikimą, taikyti tradiciniai mokymo metodai: mokinių savarankiškas

darbas, skaitymas, aiškinimas, rašymas, klausymas, pokalbis. Naują temą dažniausiai aiškino mokytojai. Bendraudami su visa klase, jie stengėsi išlaikyti mokinių dėmesį, todėl dažnai mokiniai per pamokas liko pasyvūs stebėtojai ir nurodymų vykdytojai. Jei mokytojai ugdymo procese dažniau taikytų aktyviuosius, kūrybinius ir bendradarbiavimą skatinančius metodus (diskusijas, debatus, inscenizacijas, grupių projektus, seminarus, žaidimus ir kt.), tinkamai organizuotų grupių darbą, atsižvelgtų į mokinių mokymosi stilius, lavintų mokinių kritinį mąstymą, tikėtina, jog stiprėtų asmeninės pažangos įsivertinimo kompetencijos, gerėtų mokymo ir mokymosi kokybė.

2. Išmokimo kaip mokinių asmeninės pažangos pamatavimo pamokoje stebėjimas (2.3.4, 3.1.1 – 2 lygis).

Išmokimo stebėjimas tobulintinas, vertas sustiprinti ir išplėtoti. Planingas, efektyvus, aiškus išmokimo stebėjimas atliekant užduotis, jas atlikus, pamokos pabaigoje pamatuojuant individualią pažangą, pamokos aptarimas, apibendrinimas buvo užfiksuotas tik dalyje stebėtų pamokų. Tačiau daugelis stebėtų pamokų nebuvo tinkamai apibendrintos: negrįžtama prie iškelto uždavinio, pamokos aptartos paviršutiniškai, skubotai, kartais po skambučio arba iš viso neapibendrintos; aptariant pamokas, orientuojamasi į veiklas, bet menkai akcentuojama, pamatuojuama individuali pažanga lyginant su išsikeltu pamokos uždaviniu. Jei mokytojai taikytų efektyvesnius individualios pažangos pamatavimo pamokoje būdus, skatintų mokinių įsivertinimą pagal aiškius vertinimo kriterijus, pagerėtų mokinių pasiekimai pamokoje, o mokytojai galėtų planuoti tolimesnį mokymą.

3. Mokymo ir mokymosi veiklos diferencijavimas (2.5 – 2 lygis).

Mokymo ir mokymosi diferencijavimas vertinamas patenkinamai. Mokykloje nustatomi mokinių mokymosi poreikiai, tačiau pamokose mokytojai retai naudojami sukaupta vertinimo informacija, ne visada mokiniams nurodo mokymosi kliūtis, pažangos galimybes. Gabesnieji ar silpniesnieji mokiniai turi galimybę konsultuotis su mokytojais individualiai, susitarę su mokytojais arba pertraukų metu, tačiau konsultacijos mokyklos ugdymo plane nėra numatytos ir valandos joms neskiriamos. Vertintojai mokymosi veiklos diferencijavimą kaip tobulintiną mokyklos veiklos sritį nurodė 18 proc. stebėtų pamokų. Tik dalyje pamokų mokytojų teikta pagalba specialiųjų poreikių mokiniams buvo veiksminga; ne visada buvo atsižvelgiama į mokinio poreikius ir stilius individualizuojant ugdymo medžiagą, diferencijuojant užduotis. Stebėti atvejai, kai gabesnieji mokiniai, greičiau atlikę darbą, nuobodžiavo, jiems nebuvo skiriamos papildomos užduotys. 69,3 proc. stebėtų pamokų užduotys ir darbo tempas skirtingų gebėjimų mokiniams nediferencijuotas: klasėje visi mokiniai atliko tas pačias užduotis, naudojo tas pačias priemones. Jei mokytojai, atsižvelgdami į individualius mokymosi skirtumus dažniau diferencijuotų ir individualizuotų ugdymo turinį, veiklas ir mokymosi tempą atskiriems mokiniams ar jų grupėms, tai būtų optimaliau tenkinami mokinių mokymosi poreikiai. Tikėtina, kad tuomet kiekvienas mokinytis pagal savo gebėjimus pasiektų geresnių rezultatų.

4. Vertinimas kaip ugdymas 5 – 10 klasėse (2.6.2 – 2 lygis).

Vertinimas ugdant yra patenkinamas (stebėtų pamokų duomenys pateikti 1, 2 lentelėse).

Mokinių vertinimas ugdant (apibendrintas vertinimas)

1 lentelė

<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
15 pamokų	48 pamokos	72 pamokos	15 pamokų
10 proc.	32 proc.	48 proc.	10 proc.

Mokinių vertinimas ugdant stebėtose pagal klasių koncentrus

2 lentelė

<i>Klasės</i>	<i>Labai gerai</i>	<i>Gerai</i>	<i>Patenkinamai</i>	<i>Prastai</i>
1–4 kl.	5 pamokos 3,33 proc.	13 pamokų 8,67 proc.	14 pamokų 9,33 proc.	2 pamokos 1,33 proc.
5–8 kl.	10 pamokų 6,67 proc.	32 pamokos 21,33 proc.	50 pamokų 33,33 proc.	10 pamokų 6,67 proc.
9–10 kl.	–	3 pamokos 2,00 proc.	8 pamokos 5,33 proc.	3 pamokos 2,00 proc.

Išorės vertinimo metu taikyta kaupiamąjį vertinimo sistema buvo nepakankamai veiksminga, ne visada buvo aiškūs kaupiamąjį vertinimo kriterijai. Dažniausiai akcentuota, kad kaupiamasis balas rašomas už teisingus atsakymus, aktyvumą pamokoje, nesiejant šio vertinimo būdo su pamokos uždavinio įgyvendinimu, nenurodant konkrečių tos pamokos ar veiklos vertinimo kriterijų. 5–10 klasių pamokose vertinimo būdai ir metodai taikyti dažniausiai patenkinamai, jie ne visada skatino siekti geresnių mokymosi rezultatų, pažangos pamatavimo būdai nesudarė tinkamų galimybių planuoti tolimesnį savo mokymąsi. Tik 10 proc. stebėtų pamokų mokiniams buvo nurodyti mokymosi rezultatų vertinimo kriterijai. Dauguma mokytojų pažįsta mokinius, žino jų galimybes, tačiau mokymo ir mokymosi procesą analizuoja ir vertina nesistemiškai, nepakankamai jį koreguoja atsižvelgdami į individualius kiekvieno mokinio pasiekimus, poreikius bei galimybes. Nesistemiškai naudota vertinimo informacija ugdymui koreguoti, tolesniems mokymo žingsniams planuoti. Tik 17,3 proc. pamokų skatintas mokinių įsivertinimas. Tikėtina, jeigu mokytojai aiškiai įvardintų vertinimo kriterijus, su mokiniais dažniau ir išsamiau analizuotų individualius ugdytinių pasiekimus, išsiaiškintų gerai įsisavintus dalykus ir esmines mokymosi spragas, tai skatintų mokinių atsakomybę už išmokimą, sudarytų sąlygas tikslingai planuoti tolimesnį mokymąsi. Mokytojai, skelbdami pamokos uždavinį, tik dalyje pamokų nurodė, koks turėtų būti konkretus išmokimo rezultatas, kokiais kriterijais jį reiktų pamatuoti, todėl pamokos pabaigoje sunku buvo nustatyti, kiek mokinių padarė pažangą – pasiekė pamokos uždavinį. Daugelyje stebėtų pamokų mokiniams nebuvo sudarytos galimybės suplanuoti, apmąstyti bei įvertinti savo darbo rezultatą, mokymosi veiklą, mokiniai retai buvo skatinti išsiaiškinti savo stipriąsias puses bei spragas. Apie 10 proc. stebėtų pamokų užfiksuotas neveiksmingas vertinimas ir nesinaudota vertinimo metu gauta informacija. Vertintojai konstatuoja, jog veiksmingai organizuojamas formuojamasis vertinimas padėtų realiai įvertinti akademinę pažangą, didintų atsakomybę už savo darbo rezultatus, skatintų mokinių pasitikėjimą savimi, stiprintų jų (ypač 9–10 klasių mokinių) motyvą bei gerintų mokymosi kokybę pamokoje.

5. Specialiųjų mokymosi poreikių tenkinimas pamokose (4.3 – 2 lygis).

Tik nedidelėje dalyje stebėtų pamokų buvo taikyti paveikūs ugdymosi metodai, kurie atitiko SUP mokinių galimybes ir patirtį. Vertintojai pastebėjo, kad SUP mokinių ugdymas retai individualizuotas ir diferencijuotas, kartais skiriamos kitokios užduotys, bet nesistemiškas konsultavimas ir retai tikrinamas išmokimas nesudaro jiems sąlygų pajusti sėkmę. Gabių mokinių ugdymas pamokose nesistemiškas. Gabieji mokiniai skatinami dalyvauti mokyklos kultūriname gyvenime, savivaldoje, neformaliojo ugdymo užsiėmimuose, realizuoti savo gebėjimus rajoniniuose ir respublikiniuose renginiuose, konkursuose, olimpiadose, tačiau mokykloje nėra parengtos gabių vaikų ugdymo programos, neapibrėžta gabaus mokinio sąvoka, neanalizuojami gabųjų mokinių poreikiai pamokose. Dažniausiai pamokose dirbama su visa klase, užduotys retai diferencijuojamos ir individualizuojamos, nėra sukuriama gabųjų (gabesnių) mokinių ugdymuisi palanki aplinka. Kartu reikia paminėti, kad mokyklos 2011–2013 metų strateginiame plane yra numatytas gabųjų mokinių poreikių tenkinimo gerinimas.
